

лею пропорційно нормативним витратам на вирощування цукрових буряків, переробку цукрових буряків та реалізацію цукру у співвідношенні 60 %, 27 %, 13 % відповідно. При цьому розподіл прибутку слід здійснювати у міру реалізації цукру. Кожна ланка в такому випадку зацікавлена у максимальному зниженні витрат.

Результатом спільної роботи між всіма трьома підгрупами стала побудова відповідної бурякоцукрової вертикалі.

Отже, тренінг, проведений серед студентів IV курсу, був успішно завершений та дав позитивні результати. Студенти мали змогу висловлювати свої думки та в колективній дискусії прийти до єдиної згоди, що дуже важливо в процесі формування будь-якого АПФ.

У процесі вирішення такого роду завдань студенти мають змогу набути практичних навичок у сфері агропромислової інтеграції та використати ці знання та вміння у майбутньому з максимальною ефективністю для галузі АПК.

В. Г. ЧАБАН, канд. екон. наук, доц., докторант
(Київський національний економічний університет)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Майбутнє України в умовах глобалізації світу, інтелектуалізації і технологізації суспільства залежить тільки від розвитку освіти і науки. Освіта трансформується у головний стратегічний напрям процесу суспільства на основі освітнього співробітництва. Це дає підстави розглядати інтеграцію освітніх систем Європейських країн як об'єктивну необхідність.

Входження в Європейський освітній простір через Болонський процес вимагає серйозних змін у системі освіти України, в тому числі в аграрній вищій освіті.

Форми та методи навчання, що застосовуються у системі аграрної вищої освіти, перевірені часом, але в умовах сьогодення недостатні для вирішення питань активізації, індивідуалізації та підвищення рівня самостійності студентів вищих навчальних закладів.

Аналіз показав, що традиційна система неспроможна у повній мірі забезпечити ефективну підготовку фахівців та якісні перетворення у аграрній вищій освіті. Зокрема, організації та управлінню якості підготовки студентів властиві недоліки: відсутність чіткого визначення вимог до фахівців; нераціональне використання робочого часу учасників педагогічного процесу; недостатня ефективність управління навчальним процесом та якістю знань студентів; використання їх індивідуальних здібностей та активності; низький рівень контролюючої системи тощо. Неузгодженість системи аграрної вищої освіти України з сучасними Європейськими нормами організації навчального процесу, вимогами ринку праці істотно знижує мобільність студентів, конкурентоспроможність наших випускників на міжнародному ринку праці та перешкоджає визнанню дипломів про вищу освіту у розвинутих країнах [1].

Отже, введення єдиних орієнтирів розвитку національних систем вищої освіти в Європі і приведення вищих навчальних закладів України у відповідність з ними створює унікальні можливості для реформування та модернізації освіти

Які ж зобов'язання має брати на себе аграрна вища освіта, щоб приєднатися до країн зони Європейської вищої освіти? Вони такі:

— Запровадити систему зрозумілих і легко порівнюваних академічних ступенів, а також єдиного за формою додатку до диплому, щоб забезпечити можливість працевлаштування європейських громадян і підвищити міжнародну конкурентоспроможність європейської вищої освіти.

— Запровадити систему вищої освіти, побудовану на двох циклах. Доступ до другого циклу навчання має передбачити успішне завершення першого циклу тривалістю не менш як три роки. Після завершення першого циклу навчання випускники отримують академічний ступінь бакалавра. Другий цикл навчання спрямовується на одержання академічного ступеня магістра, що робить можливим здобуття наукового ступеня доктора. Зазначені ступені мають визнаватися на європейському ринку праці як кваліфікації відповідного рівня.

— Запровадити систему кредитів за типом ECTS (European Credit Transfer system), що унормує навчальну діяльність студента, дасть змогу йому накопичити залікові одиниці протягом життя й отримати відповідний ступінь після досягнення необхідної їх кількості, що у свою чергу уможливить безпроблемний перехід з одного навчального закладу в інший.

— Сприяти мобільності науково-педагогічного й адміністративного персоналу, а також студентської молоді шляхом подолання перешкод до ефективного здійснення вільного пересування. Для цього національні законодавства у галузі вищої освіти мають: заохочувати викладачів, дослідників і адміністративний персонал до проведення досліджень, викладання та стажування в європейському регіоні; передбачити соціально трудове зарахування витраченого ними на це часу; забезпечити необхідне правове поле навчання в європейських країнах — членах Зони європейської вищої освіти своїх громадян та ефективного навчання іноземців у власній країні.

— Сприяти європейському співробітництву в забезпеченні якості освіти, що передбачає вироблення транснаціональних стандартів освіти і їх дотримання кожною національною системою освіти; заснування загальноєвропейських акредитаційних агенств, незалежних від національних урядів і міжнародних організацій.

— Сприяти виробленню й запровадженню спільних європейських поглядів у галузі вищої освіти на рівні уніфікації класифікатора професій та переліку спеціальностей, за якими проводиться підготовка у ВНЗ, освітньо-кваліфікаційних та освітньо-професійних вимог до спеціалістів, розробки навчальних планів і програм, дидактичного забезпечення навчально-виховного процесу у вищій школі, організації практичної підготовки майбутніх фахівців та залучення студентської молоді до наукових досліджень і технічних розробок [2].

Реформування освіти на новому етапі має розроблятися та здійснюватися як комплекс заходів державної політики, що враховують законні права й інтереси особистості та суспільства. Виходячи із фактичних даних оцінки ситуації у вищій аграрній школі, основними напрямками державної політики в освіті мають стати:

1) забезпечення відповідності обсягів і структури підготовки кадрів потребам агропромислового виробництва;

2) підготовка бакалаврів і магістрів на рівні вимог, які пред'являють роботодавці розвинених країн;

3) перегляд навчальних планів, введення нових, перспективних курсів і дисциплін, на зразок кращих вищих навчальних закладів розвинутих країн;

4) здійснення передачі низки науково-дослідних установ до складу провідних університетів. Це дасть змогу поліпшити матеріально-технічну базу навчального та наукового, а також післядипломного процесу, підвищити рівень професорсько-викладаць-

кого складу, ефективніше використовувати матеріальні, фінансові та людські ресурси вищої школи;

5) перехід від принципу утримання вищих освітніх закладів за рахунок державного бюджету до їх державної підтримки у фактично можливих розмірах; розвиток системи державного замовлення на підготовку кадрів;

6) вдосконалення та поглиблення автономії освітніх закладів у галузі фінансів — розширення самостійності в розпорядженні ресурсами, в тому числі коштами бюджету; здійснення різних видів діяльності, зокрема тих, що приносять дохід [3].

При входженні в Європейський освітній простір дуже важливо на обраному шляху модернізації аграрної вищої школи зберегти ті надбання, які характерні для національної освіти та культури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про проведення педагогічного експерименту щодо запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах III—IV рівнів акредитації / Рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2003 р. № 5/5—4.

2. Молчанова А. Зберегти виховні системи української освіти на шляху до інтеграції в освітній простір Європи // Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди: Науково-теоретичний збірник. — Переяслав-Хмельницький, 2005. — С. 240—245.

3. Коваль П. М. Тенденції розвитку та джерела фінансування аграрної освіти в умовах переходу до ринкових відносин // Науковий вісник Національного аграрного університету. — К: Національний аграрний університет. — 2002. — № 50. — С. 337—342.

Г. В. ЧЕРЕВКО, д-р екон. наук, проф.,

Ф. В. ГОРБОНОС, д-р екон. наук, доц.,

Г. Б. ІВАНИЦЬКА, канд. екон. наук, доц.,

Н. Ф. ПАВЛЕНЧИК, канд. екон. наук., ст. викл.
(Львівський державний аграрний університет)

МОДУЛЬНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ»